

СПРИЙНЯТТЯ АСПЕКТІВ СЕРЕДОВИХ ОБ'ЄКТІВ І СИСТЕМ

Запорізька державна інженерна академія кафедра МБГ

Анотація Представлена стаття є спробою поділитися досвідом апробації магістерської підготовки дизайнерів «середовища» (інтер'єри, міське середовище, промислове середовище, середовище природних парків та туристичних маршрутів). Будь-яке з цих напрямків передбачає проектування систем і вироблення концепцій.

Ключові слова: магістерська підготовка, дизайн середовища, інтегральні середовищні системи, інфраструктура.

Постановка проблеми:

Представлена стаття є спробою поділитися досвідом апробації магістерської підготовки дизайнерів «середовища» (інтер'єри, міське середовище, промислове середовище, середовище природних парків та туристичних маршрутів). Будь-яке з цих напрямків передбачає проектування систем і вироблення концепцій. Мета підготовки: вміння мислити «системно», постійно контролюючи свої думки з точки зору загальної мети проекту і співвідносячи їх з усіма аспектами і факторами ситуації проектування.

Розробка такого роду нетривіальних завдань пов'язана з висуванням нових ідей на методологічному рівні, вибором особливого «кута зору» на виникаючі проблеми, виробленням нових просторових концепцій і, звичайно, потребує застосування нових графічних засобів. Традиційно використовувані пакети «3D MAX» і «ARCHICAD» незручні і великовагові.

У процесі навчання, користуючись термінологією ДЖ.К.Джонса, представляємо проектувальника, як «прозорий ящик», в якому можна простежити накопичення і згортання даних. Наприклад: пошук і осмислення публікацій на проблемну тему, аналіз аналогів і їх систематизацію, а головне - формулювання висновків. Іншими словами, формулювання теоретичної гіпотези, яка потім перетворюється в проектну концепцію.

Проектна концепція - повинна підтверджувати (або спростовувати) достовірність отриманих результатів і ефективність їх використання. На цьому етапі особливу важливість представляє комп'ютерний експеримент (або візуалізація проекту в тривимірному зображенні). Інтегральні середовищні системи знаходяться на кордоні інтересів усіх верств суспільства і мають яскраво-вираженими функціональними особливостями, а так само особливостями зорових об'єктів, такими як простір, обладнання, предметне наповнення, транспорт, уніформа, кольору і фактури.

Такі системи обумовлені специфікою процесів лежать в основі конкретної професійної або технологічної діяльності. Традиційно до таких систем відносять армію, релігію, медицину, транспорт. Сучасні потреби суспільства значно розширюють перелік затребуваних інтегральних систем міського середовища. Проблеми, які вирішуються дизайнерами середовища, виходять за рамки проектування малих архітектурних форм та благоустрою територій. Завдання ставиться на рівні концепції і включає в себе систему поглядів і прийомів організації середовища. Вирішальне значення має не образ об'єкта або будівлі, а сама атмосфера середовища, яка складається не стільки з сильних емоційних вражень, скільки з адаптованого сприйняття простору учасником процесу, для якого характерні потреби в спілкуванні, мобільності, змінюваності, інтерактивності, нелінійності, спостережливості.

До таких систем можуть ставитися освітні комплекси, причому не тільки університетські і студентські містечка, а й освітні установи середньої ланки (маються на увазі загальноосвітні установи, школи, з включеними функціями додаткової освіти і повноцінного дозвілля). Створюючи подібні системи в міському середовищі, ми зможемо

забезпечити екологічну та соціальну безпеку дітей, звільнимо батьків від необхідності возити дітей через все місто, так як об'єкти додаткової освіти (музичні, художні, спортивні, рекреаційні та ін.) Будуть знаходитися в структурі комплексу, нівелюємо можливості різних верств населення і забезпечимо «крокову доступність»

До інтегрованих систем в майбутньому будуть ставитися рекреаційні комплекси, такі як тематичні парки, музейно-історичні освіти, пляжно-оздоровчі території і навіть меморіальні комплекси, які рано чи пізно виявляються включеними в міське середовище (рис.2 «Тематичний парк народних промислів і ремесел»).

Кафедра Дизайну середовища займається проектуванням адаптованих середовищ систем, в тому числі інтегрованими середовищ системами, орієнтованими на вдосконалення «зовнішніх» умов життєдіяльності, пріоритетних і соціально спрямованих, таких як медицина та освіта. Останнім часом ми намагаємося осмислювати і ще більш проблемні системи, такі як меморіальні парки з ритуальними об'єктами або місця виконання покарань (рис.3 «Організаційно-планувальна схема меморіального парку»).

Одним із способів втілення наміченого є послідовне сценарне моделювання середовища. Головним в цьому просторі стає не форма, а ту дію, яку в ньому відбувається. Такі системи зазвичай вимагають комплексного підходу від генплану до окремого предмета. Невід'ємним фактором середовища стає її розвиток у часі, виховна функція середовища: культурна ідентичність, екологічність. Інфраструктура як сукупність споруд, систем і служб забезпечує не тільки життєдіяльність об'єкта проектування, а й нову філософію взаємини людини з середовищем, формування емоційно-естетичного клімату серед просторових переживань.

Висновок:

Стрімкий темп розвитку постіндустріального суспільства третього тисячоліття виводить на перший план тему взаємини людини з навколишнім середовищем, з іншими людьми, з самим собою. Віртуальний простір витісняє живе спілкування, почасти, намагаючись замінити «депресивну» середу мегаполісів на психологічно більш комфортну. Дизайнерами рухає мотив самозбереження всередині антропогенних об'єктів, екологічне здоров'я нації, культурна ідентичність, виховання особистості. Нова соціальна проблематика узагальнює і образ замовника: по-перше це «суспільство в цілому» - в особі держави чи адміністрації міста, по-друге - професійне співтовариство, яке обслуговує процес всередині системи, по-третє - це безпосередній споживач, який приходить вчитися, лікуватися або молитися.

Таке триєдине начало ускладнює процес проектування роблячи його неоднорідним, досить утопічним, але безумовно позитивним. Якщо знаходиться четвертий замовник проекту, готовий вкладати кошти і отримувати дивіденди в разі реалізації проекту, то можна просунути дуже далеко.

Так відбувається з великими торговельними центрами, які, по суті, теж є інтегральними системами, що мають свою структуру, територію, обладнання, уніформу, транспорт, розпорядок дня та інші атрибути системи.

З усього вищесказаного можна зробити висновок, що для інтегральних систем необхідна нова концепція проектування, здатна розвиватися в часі і адаптуватися до потреб суспільства і довкілля.

Список літератури

1. Архітектурно-дизайнерське проектування житлового середовища. Москва, Архитектура-С, 2010 р
2. Ілюстрований словник довідник «ДИЗАЙН», Москва, Архитектура-С, 2004 рік.
3. Естетичні цінності предметно-просторового середовища. За редакцією А.В. Іконнікова. Москва, Стройиздат, 1990 рік.